

## Bibliografia

- Albrecht H.-J., *Ewolucja prawa karnego w Niemczech*, [w:] *Problemy reformy postępowania w sprawach nieletnich*, (red.) Bojarski T., Firkowski D., Nazar-Gutowska K., Nowosad A., Michalska-Warias A., Piórkowska-Flieger J., Sońska A., Szwarczyk M., Lublin 2008
- Andrejew I., *Kodeks karny. Krótki komentarz*, Warszawa 1988
- Andrejew I., Świda W., Wolter W., *Kodeks karny z komentarzem*, Warszawa 1973
- Badzimirowska-Masłowska K., *Terminologiczny labirynt*, GS 1998, nr 3
- Badzimirowska-Masłowska K., *Młodociani sprawcy zabójstw w Polsce*, Zakamycze 2000
- Badzimirowska-Masłowska K., *Polityka karania młodocianych sprawców zabójstw*, PWP 1998, nr 19
- Bafia J., Mioduski K., Siewierski M., *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 1971
- Bałandynowicz A., *Probacja. Resocjalizacja z udziałem społeczeństwa*, Warszawa 2006
- Bałandynowicz A., *Probacja. Resocjalizacja z udziałem społeczeństwa*, Warszawa 2011
- Bałandynowicz A., *Probacja. Sprawiedliwość karząca*, Warszawa 2015
- Bałandynowicz A., *Probacja. System sprawiedliwego karania*, Warszawa 2002
- Błachut J., Gaberle A., Krajewski K., *Kryminologia*, Gdańsk 2007
- Bogunia L., *Czyny nieletnich o znamionach przestępstw seksualnych*, Warszawa 1973
- Bojarski M., Giezek J., Sienkiewicz Z., *Prawo karne materialne. Część ogólna i szczególna*, Warszawa 2004
- Michalska-Warias A., Piórkowska-Flieger J., Szwarczyk M., Bojarski T. (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2010
- Bieńkowska E., Kunicka-Michalska B., Wojciechowska J., Rejman G., *Kodeks karny. Część ogólna*, Warszawa 1999
- Bojarski T., Gimbut A., Gofroń Cz., Wąsek A., Wojciechowski J., *Prawo karne*, Lublin 1994
- Bojarski T., Kruk E., Skrętowicz E., *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z komentarzem*, Warszawa 2011

- Bojarski T., *Postępowanie z nieletnimi w świetle ustawy z 26 października 1982 r. Zagadnienia materialnoprawne*, AUMCS 1987, nr 34
- Botwina R., Kobes P., Stuła A., *Resocjalizacja a sport. Podejście Eksperymentalne*, Legnica 2014
- Buchała K., Cwiakalski Z., Szewczyk M., Zoll A., *Komentarz do kodeksu karnego. Część ogólna*, Warszawa 1990
- Buchała K., *Niektóre problemy przedterminowego warunkowego zwolnienia (W związku z ostatnią nowelizacją kodeksu karnego)*, PiP 1988, nr 12
- Buchała K., *Niektóre problemy wykładni znamion przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji*, Prok. i Pr. 1998, nr 11–12
- Buchała K., *Prawo karne materialne*, Warszawa 1980
- Buchała K., Zoll A., *Kodeks karny. Część ogólna*, Zakamycze 1998
- Budyn M., *Motywacja zasługująca na szczególne potępienie (próba analizy)*, Prok. i Pr. 2000, nr 9
- Budyn-Kulik M., Kozłowska-Kalisz P., Kulik M., Mozgawa M. (red.) *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2013
- Cieślak M., *Polskie prawo karne. Zarys systemowego ujęcia*, Warszawa 1995
- Ciosek M., *Człowiek w obliczu izolacji więziennej*, Gdańsk 1996
- Ciosek M., *Psychologia sądowa i penitencjarna*, Warszawa 2003
- Czarnecka-Działuk B., Ostrihanska Z., Wójcik D., *Zasady odpowiedzialności nieletnich wobec kodyfikacji karnej*, PiP 1998, nr 9–10
- Czarnowski M., *Odpowiedzialność nieletnich za przestępstwa o szczególnej szkodliwości społecznej*, [w:] *Dewiacje wśród młodzieży. Uwarunkowania i profilaktyka*, (red.) Urban B., Kraków 2001
- Czekaj K., *Dezorganizacja rodziny w zmieniającym się społeczeństwie*, [w:] *Labyrinty współczesnego społeczeństwa*, (red.) Czekaj K., Gorlach K., Leśniak M., Katowice 1998
- Czyż E., *Konwencja o Prawach Dziecka. Wprowadzenie*, [w:] *Dziecko i jego prawa*, (red.) Czyż E., Warszawa 1992
- Daszkiewicz K., *Dozór fakultatywny i obligatoryjny*, Prok. i Pr. 2002, nr 10
- Daszkiewicz K., *Nadzwyczajne złagodzenie kary w polskim kodeksie karnym*, Warszawa 1976
- Daszkiewicz K., *Odpowiedzialność karna nieletnich (w świetle kodeksu karnego z 6 czerwca 1997 r.)*, Pal. 1999, nr 1–2
- Dąbkiewicz K., *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2012
- Dąbrowska-Kardas M., Kardas P., *Przestępstwa przeciwko mieniu*, Warszawa 1998
- Dunaj B. (red.), *Słownik współczesnego języka polskiego. Tom 2*, Warszawa 2001
- Dünkel F., Baechtold A., van Zyl-Smit D., *Europejskie reguły wykonywania sankcji i środków orzeczonych wobec nieletnich sprawców czynów karalnych*, Arch. Krym. 2009, Tom XXXI

- Dünkel F., *Entwicklungstendenzen und Reformstrategien im Jugendstrafrecht im europäischen Vergleich*, Mönchengladbach 1997
- Estok J., *Wykonywanie kary pozbawienia wolności w węgierskim systemie penitencjarnym*, [w:] *Optymalizacja oddziaływań resocjalizacyjnych w Polsce i w niektórych krajach europejskich*, (red.) Kozaczuk F., Rzeszów 2006
- Falandysz L., *W kręgu kryminologii radykalnej*, Warszawa 1989
- Felczak J., *Polski system penitencjarny. Racjonalizacja kosztów*, Warszawa 2014
- Gaberle A., Korcyl-Wolska M., *Komentarz do ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich*, Gdańsk 2002
- Gajdus D., Gronowska B., *Europejskie standardy traktowania więźniów*, Toruń 1998
- Gardocki L., *Czy karać nieletnich?*, Pal. 1994, nr 11
- Gardocki L., *Prawo karne*, Warszawa 1999
- Gardocki L., *Zagadnienia teorii kryminalizacji*, Warszawa 1990
- Gensing A., *Jugendgerichtsbarkeit und Jugendstrafverfahren im europäischen Vergleich*, Mönchengladbach 2012
- Gierowski J.K., *Relacje pomiędzy płcią psychologiczną a agresywnością na tle czynników ryzyka przemocy u nieletnich dziewcząt i chłopców*, [w:] *Przestępczość nieletnich* (red.) Gula B., Wysocka-Pleczyk M., Kraków 2009
- Giezek J. (red.), Kłaczyńska N., Łabuda G., *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz*, Warszawa 2012
- Goffman E., *Instytucje totalne*, Sopot 2011
- Góral R., *Kodeks karny. Praktyczny komentarz*, Warszawa 1998
- Górecki P., Stachowiak S., *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich. Komentarz*, Zakamycze 2005
- Górniok O., Hoc S., Kalinowski M., Przyjemski S.M., Sienkiewicz Z., Szumski J., Tyszkiewicz L., Wąsek A., *Kodeks karny. Komentarz*, Gdańsk 2002/2003
- Grabowski K., Papierz A., *Realizacja systemu programowanego oddziaływania w Areszcie Śledczym w Krakowie Podgórzu*, CPKiNP 2007, z. I
- Gromek K., *Komentarz do ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich*, Warszawa 2004
- Gruszczyńska B., *Czy policja może nam pomóc?*, NL 2009, nr 1/60
- Gruszczyńska B., Marczewski M., Siemaszko A., *Atlas przestępczości w Polsce 3*, Warszawa 2003
- Grzeszyk Cz., *Etiologia polskiej przestępczości*, [w:] *Przestępczość w latach 90.*, (red.) Prusak F., Warszawa 2002
- Grzeškowiak A. (red.), Wiak K., *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2014
- Grzeškowiak A., *Odpowiedzialność karna nieletnich na podstawie art. 9 § 2 k.k. Oceny i propozycje zmian*, PiP 1982, nr 1–2
- Grzeškowiak A., *Polskie prawo nieletnich w świetle Reguł Minimalnych Narodów Zjednoczonych Dotyczących Wymiaru Sprawiedliwości Względem Nieletnich*, RPEiS 1987, nr 3

- Grzeškowiak A., *Postępowanie w sprawach nieletnich (Polskie prawo nieletnich)*, Toruń 1986
- Grzeškowiak A., *Tendencje rozwojowe włoskiego prawa nieletnich*, Arch. Krym. 2007–2008, nr XXIX–XXX
- Grzeškowiak K., Krukowski A., Patulski W., Warzocha E., *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich. Komentarz*, Warszawa 1991
- Górecki P., Konarska-Wrzošek V., *Postępowanie w sprawach nieletnich. Komentarz*, Warszawa 2015
- Hajduk C., *Trening zastępowania agresji w praktyce Zakładu Karnego w Tarnowie*, CPKiNP 2007, z. I
- Hałas R., *Nowe kary dla nieletnich*, PiŻ 1998, nr 32
- Hałas R., *Odpowiedzialność karna nieletnich na tle kodeksu karnego z 1997 r.*, Lublin 2006
- Harasimiak G., *Demoralizacja jako podstawowe pojęcie postępowania z nieletnimi. Analiza i wnioski*, Szczecin 2001
- Harasimiak G., *Obraz zachowań patologicznych dzieci i młodzieży w Szczecinie*, [w:] *Zagadnienia współczesnej polityki kryminalnej*, (red.) Dukiet-Nagórska T., Bielsko-Biała 2006
- Harasimiak G., *Zachowania przestępcze nieletnich w świetle danych statystycznych*, PPK 2006, nr 25
- Herzog A., *Niektóre problemy kwalifikacji prawnej przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji*, Prok. i Pr. 2002, nr 2
- Hoc S., *Czynna napaść i znieważenie Prezydenta RP*, [w:] *System Prawa karnego. Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu. Tom 8*, (red.) Marek A., Warszawa 2013
- Hołda Z., *Koncepcja wykonywania kary pozbawienia wolności według Kodeksu karnego wykonawczego*, CPKiNP 2007, z. I
- Hołda Z., Postulski K., *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Gdańsk 1998
- Hołyst B., *Bariery resocjalizacji penalnej*, [w:] *Problemy współczesnej penitencjarystyki w Polsce*, (red.) Hołyst B., Warszawa 1984
- Hołyst B., *Motywy zabójstw*, NP 1965, nr 1
- Janczukowicz K., *Kodeks karny z orzecznictwem*, Zakamycze 2002
- Jaros P. (red.) *Prawa dziecka. Dokumenty Rady Europy*, Warszawa 2012
- Jelinek J., *Ustawa o sądownictwie w sprawach nieletnich – regulacja prawna w Republice Czeskiej*, [w:] *Problemy reformy postępowania w sprawach nieletnich*, (red.) Bojarski T., Nazar-Gutowska K., Nowosad A., Michalska-Warias A., Piórkowska-Flieger J., Sońnicka A., Szwarczyk M., Firkowski D., Lublin 2008
- Jesionek U., *Die Entwicklung des Jugendstrafrechts in Österreich*, <http://www.uni-heidelberg.de/institute/fak2/krimi/DVJJ/Aufsaeetze/Jessionek%202002.pdf> (data dostępu: 31.01.2015 r.)

- Jędrzejko M., *Resocjalizacja i terapia resocjalizacyjna w zderzeniu z nowymi tendencjami przestępczymi i typami zachowań destrukcyjnych*, [w:] *Terapia w resocjalizacji. Część I. Ujęcie teoretyczne*, (red.) Rejzner A., Szczepaniak P., Warszawa 2009
- Jóźwiak J., Rejzner A., *Środowisko społeczne a problem przestępczości nieletnich. Dane statystyczne z lat 1994–2006*, Warszawa 2009
- Kaczmarek T. (red.), *Nauka o karze. Sądowy wymiar kary. Tom 5. Systemy prawa karnego*, Warszawa 2015
- Kalinowski M., Pełka J., *Zarys resocjalizacji nieletnich*, Warszawa 2003
- Kalinowski M., *Resocjalizacja nieletnich w państwach europejskich i pozaeuropejskich*, Warszawa 2005
- Kalisz T., *Warunkowe zwolnienie z reszty kary pozbawienia wolności z perspektywy problemów z ustaleniem treści i kierunku prognozy kryminologicznej*, NKPK, T. XXX
- Karpiński Z., *Kryteria rozeznania nieletnich*, RPEiS 1960, nr 1
- Klaus W., *Dziecko przed sądem. Wymiar sprawiedliwości wobec przestępczości młodszych nieletnich*, Warszawa 2009
- Kobes P., *Koncepcje zmian w zakresie postępowania z nieletnimi*, [w:] *Aksjologia postępowania z nieletnimi – obecny stan prawny i perspektywy zmian*, (red.) Kobes P., Legnica 2014
- Kobes P., *Ocena kryteriów przesłanek warunkowego przedterminowego zwolnienia*, Pal. 2015, nr 3–4
- Kobes P., *Prawny system przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich*, Warszawa 2011
- Kobes P., *Rola rodziny w procesie resocjalizacji nieletnich w kontekście obecnego stanu prawnego i przygotowywanych rozwiązań legislacyjnych*, *Perspectiva*, 2010, nr 1
- Kobes P., *Zasada proporcjonalności w postępowaniu z nieletnimi*, [w:] *Zasada proporcjonalności w prawie karym*, (red.) Dukiet-Nagórska T., Warszawa 2010
- Kokot R., *Zabójstwo ciężkie (kwalifikowane) w nowym kodeksie karnym*, *Prok. i Pr.* 1997, nr 11
- Kołąkowska-Przełomiec H., *Zagadnienia profilaktyki przestępczości nieletnich w świetle badań kryminologicznych*, SP 1972, nr 34
- Kołąkowska-Przełomiec H., *Zapobieganie przestępczości*, Wrocław 1984
- Konarska-Wrzosek V., *Dyrektywy wyboru kary w polskim ustawodawstwie karnym*, Toruń 2002
- Konarska-Wrzosek V., *Ochrona nieletnich przed demoralizacją i przestępczością w ujęciu ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich*, *PiP* 1999, nr 5
- Konarska-Wrzosek V., Oczkowski T., *Prawo karne skarbowe. Zagadnienia materialnoprawne i wykonawcze*, Toruń 2005
- Konarska-Wrzosek V., *Polski system postępowania z nieletnimi*, *ZN WSHE* 2004, nr 14
- Konarska-Wrzosek V., *Prawny system postępowania z nieletnimi w Polsce*, Warszawa 2013

- Konarska-Wrzosek V., *Rozważania de lege ferenda w kwestii wieku odpowiedzialności karnej i systemu postępowania z nieletnimi*, [w:] *Gaudium in litteris est. Księga jubileuszowa ofiarowana Pani Profesor Genowefie Rejman*, (red.) Gardocki L., Królikowski M., Walczak-Zochowska A., Warszawa 1995
- Konarska-Wrzosek V., *Środki prawne umacniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej i poczucia odpowiedzialności rodzin za wychowanie nieletnich (Uwagi na tle ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich)*, AUNCS 1988, nr 181
- Konarska-Wrzosek V., *Zakład poprawczy czy zakład karny dla nieletnich?*, [w:] *Pozbawienie wolności – funkcje i koszty. Księga Jubileuszowa Profesora Teodora Szymanowskiego*, (red.) Rzepliński A., Rzeplińska I., Niełacna M., Wiktorska P., Warszawa 2013
- Kosut A., *Zasady zatrudniania osadzonych w świetle nowych uregulowań prawnych*, PWP 1999, nr 24–25
- Kotowska M., *Uwarunkowania przestępczości nieletnich na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego w świetle danych empirycznych*, Arch. Krym. 2011, T. XXXIII
- Kowalska-Ehrlich B., *Młodzież nieprzystosowana społecznie a prawo*, Warszawa 1988
- Kowalska-Ehrlich B., *Zasady postępowania z nieletnimi i młodocianymi*, [w:] *Prawne podstawy resocjalizacji i zapobiegania przestępczości*, (red.) Krukowski A., Warszawa 1983
- Królikowski M., Zawłocki R. (red.), *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz do artykułów 32–116. Tom II*, Warszawa 2010
- Krukowski A., *Problemy zapobiegania przestępczości*, Warszawa 1982
- Kubala W., *Z rozważań nad pojęciem „właściwości i warunków osobistych” w ujęciu kodeksu karnego z 1969 r.*, Pal. 1977, nr 10
- Kubala W., *Znamię „szczegółności” w przepisach kodeksu karnego*, NP 1976, nr 6
- Kuczyńska H., *Kształt i praktyka stosowania warunkowego przedterminowego zwolnienia jako czynnik wpływający na liczebność populacji więziennej*, [w:] *Alternatywy pozbawienia wolności w polskiej polityce karnej*, (red.) Jakubowska-Hara J., Skupiński J., Warszawa 2009
- Kuć M., *Indywidualizacja wykonywania kary pozbawienia wolności*, Lublin 2007
- Kunicka-Michalska B., *Odpowiedzialność karna nieletnich w Hiszpanii*, [w:] *Problemy reformy postępowania w sprawach nieletnich*, (red.) Bojarski T., Nazar-Gutowska K., Nowosad A., Michalska-Warias A., Piórkowska-Flieger J., Sośnicka A., Szwarczyk M., Firkowski D., Lublin 2008
- Kusztal J., *System resocjalizacji młodzieży niedostosowanej społecznie w Polsce i w Niemczech*, Kraków 2008
- Lachowski J. (red.), *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2015
- Lachowski J., *Instytucja warunkowego przedterminowego zwolnienia*, PiP 2008, nr 2
- Lachowski J., *Warunkowe zwolnienie z reszty kary pozbawienia wolności*, Warszawa 2010

- Lelental S., *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2010
- Lelental S., *Warunkowe przedterminowe zwolnienie w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych w 2005 r.*, PWP 2006, nr 50
- Lernell L., *Rozważania o przestępstwie i karze na tle zagadnień współczesności. Eseje*, Warszawa 1975
- Lew-Starowicz Z., *Encyklopedia erotyki*, Warszawa 2002
- Lew-Starowicz Z., *Seksuologia sądowa*, Warszawa 2000
- Liszczyński T., *Zatrudnienie skazanych odbywających karę pozbawienia wolności (podstawowe zagadnienia prawne)*, PiP 1989, nr 2
- Lubelski M. J., *Odpowiedzialność karna młodocianych. Studium nad kryteriami karania*, Katowice 1988
- Łabędzka G., Pawelczyk J., *Efektywność wykonywania kary pozbawienia wolności mierzona powrotnością do przestępstwa*, [w:] *Zwalczanie recydywy w postępowaniu wykonawczym*, (red.) Wąsik J., Wrocław 1980
- Łopatka A., *Dziecko, jego prawa człowieka*, Warszawa 2000
- Machel H., *Sens i bezsens resocjalizacji penitencjarnej – casus polski*, Kraków 2006
- Machel H., *Więzienie jako instytucja karna i resocjalizacyjna*, Gdańsk 2003
- Makarewicz J., *Kodeks karny z komentarzem*, Lwów 1932
- Malec J., *Przeprowadzenie i wykorzystywanie badań psychologicznych oraz psychiatrycznych w polskich zakładach karnych*, Biuletyn RPO 2000
- Mańka A., *Kara pozbawienia lub ograniczenia wolności jako czynnik modyfikujący system rodzinny skazanego*, [w:] *Kryzys w resocjalizacji a wybrane aspekty pracy penitencjarnej*, (red.) Lizoń-Szlapowska D., Częstochowa 2012
- Marchel-Kosiorek E., *Kara – jej skutki i korelaty psychospołeczne*, [w:] *Problemy współczesnej resocjalizacji*, (red.) Pytka L., Nowak B.M., Warszawa 2010
- Marek A., *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2004
- Marek A., *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2006
- Marek A., *Prawo karne*, Warszawa 2004
- Marek A., *Prawo karne. Zagadnienia teorii i praktyki*, Warszawa 1986
- Marek A., Waltoś S., *Podstawy prawa i procesu karnego*, Warszawa 2003
- Markocki Z., *Społeczne uwarunkowania przestępczości młodzieży*, [w:] *Polska młodzież – zagrożenia, zaburzenia w aktualnej rzeczywistości społecznej*, (red.) Sołtysik T., Karwowska M., Bydgoszcz 2001
- Marszałek M., *Dolna granica wieku odpowiedzialności karnej w prawie polskim*, Warszawa 2012
- Nawój A., *System programowanego oddziaływania w świetle badań empirycznych*, CPKiNP 2007, z. I
- Nawój-Śleszyński A., *Przeludnienie więzień w Polsce – przyczyny, następstwa i możliwości przeciwdziałania*, Łódź 2013
- Nawój-Śleszyński A., *Wychowawca penitencjarny w procesie wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie programowego oddziaływania*, [w:] *Profilaktyka*

- społeczna i resocjalizacja w nurtach inkluzji. Doświadczenia, problemy, perspektywy międzynarodowe*, (red.) Jezierska B., Rejzner A., Szczepaniak P., Szcwócka A., Warszawa 2013
- Niewiadomska I., *Osobowościowe uwarunkowania skuteczności kary pozbawienia wolności*, Lublin 2007
- Nowacki Z., *Wywieranie wpływu społecznego w warunkach izolacji więziennej*, Kraków 2010
- Pawela S., *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 1972
- Pawela S., *Prawo karne wykonawcze*, Warszawa 2007
- Perknerova K., *W Czechach nieletni przestępcy jak dorośli*, [w:] <http://www.gazeta.wroclawska.pl/arttykul/60287,w-czechach-nieletni-przestepcy-jak-dorosli,id,t.html> (data dostępu: 12.05.2014 r.)
- Płatek M., *Europejskie Reguły Więzienne z 2006 r.*, PiP 2008, nr 2
- Płatek M., *Systemy penitencjarne państw skandynawskich*, Warszawa 2007
- Pohl Ł., *Istota pomocnictwa w kodeksie karnym z 6 VI 1997 r.*, RPEiS 2000, nr 2
- Pohl Ł., *Prawo karne. Wykład części ogólnej*, Warszawa 2012
- Pohl Ł., *Przestępstwo zabójstwa jednym czynem więcej niż jednej osoby (art. 148 § 3 k.k.)*, Prok. i Pr. 2008, nr 10
- Poklek R., *Specyficzne i niespecyficzne funkcje wychowania fizycznego resocjalizującego*, [w:] *Terapia w resocjalizacji. Część II. Ujęcie praktyczne*, (red.) Rejzner A., Szczepaniak P., Warszawa 2009
- Postulski K., *Kodeks karny wykonawczy. Komentarz*, Warszawa 2012
- Przybyłczak L., *Instytucja warunkowego przedterminowego zwolnienia w nowym kodeksie karnym i kodeksie karnym wykonawczym*, Prok. i Pr. 1998, nr 9
- Przybyliński S., *Podkultura więzienna – wielowymiarowość rzeczywistości penitencjarnej*, Kraków 2005
- Puszka M., *Oddziaływanie przez kulturę w procesie resocjalizacji skazanych*, [w:] *Kryminologiczne i penitencjarne aspekty wykonywania kary pozbawienia wolności*, (red.) Kuć M., Lublin 2008
- Pyrcak J., *Ustawa o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności (uwarunkowania i podstawowe rozwiązania)*, PWP 1997, nr 16
- Radecki W., *Nowy czeski kodeks karny*, Prok. i Pr. 2009, nr 7–8
- Ratajczak A., *Materialnoprawne problemy ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich*, PiP 1983, nr 2
- Rdzanek-Piwowar G., *Nieletniość i jej granice*, Warszawa 1993
- Rejman G., *Zasady odpowiedzialności karnej. Art. 8–31 KK. Komentarz*, Warszawa 2009
- Rodakiewicz W.G., *Geneza i charakter prawny warunkowego zwolnienia z reszty kary pozbawienia wolności sprawców młodocianych*, NKPK T. VII
- Rodakiewicz W.G., *Obowiązki w okresie próby w ramach warunkowego przedterminowego zwolnienia z reszty kary pozbawienia wolności skazanych młodocianych*, NKPK, T. XI



- Rodakiewicz W.G., *Okres próby warunkowego przedterminowego zwolnienia z reszty kary pozbawienia wolności sprawców młodocianych w teorii i praktyce*, NKPK, T. X
- Rodakiewicz W.G., *Warunkowe przedterminowe zwolnienie*, NKPK 1998, T. II
- Rodakiewicz W.G., *Wszczęcie postępowania i wydanie postanowienia w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia*, NKPK 2001, T. IX
- Rodakiewicz W.G., *Warunkowe zwolnienia młodocianych z reszty kary pozbawienia wolności*, Wrocław 2005
- Ronge V., *Niepełnoletni w prawie karnym i wykonaniu kary – z niemieckiego punktu widzenia*, [w:] *Aksjologia postępowania w sprawach nieletnich – obecny stan prawny i perspektywy zmian*, (red.) Kobes P., Legnica 2014
- Różańska-Kowal J., *Motywacja zachowań prospołecznych i antyspołecznych nieletnich*, Kraków 2010
- Różycka-Jaroń S., *Spór o granicę wiekową odpowiedzialności karnej nieletnich w Polsce*, [w:] *Reformy Prawa karnego*, (red.) Utrat-Milecki J., Warszawa 2013
- Rudnik M., *Warunki reedukacji młodocianych skazanych na krótkie kary pozbawienia wolności*, Kraków 1970
- Ryś-Gonera P., Kasztelan A., *System programowego oddziaływania w teorii i praktyce*, [w:] *Profilaktyka społeczna i resocjalizacja w nurtach inkluzji. Doświadczenia, problemy, perspektywy międzynarodowe*, (red.) Jezierska B., Rejzner A., Szczepaniak P., Szecówka A., Warszawa 2013
- Rzeplińska I., *Nieletni skazani w warunkach art. 10 § 2 k.k.*, [w:] *Nauki penalne wobec współczesnej przestępczości. Księga jubileuszowa z okazji 70. rocznicy urodzin Profesora Andrzeja Gaberle*, (red.) Krajewski K., Warszawa 2007
- Rzeplińska I., *Obraz przestępczości nieletnich w Polsce w badaniach kryminologicznych przed i po transformacji*, Arch. Krym. 2005–2006, T. XXVIII
- Rzeplińska I., *Współczesny nieletni sprawca czynu karalnego – doniesienia z badań kryminologicznych*, [w:] *Zagadnienia współczesnej polityki kryminalnej*, (red.) Dukiet-Nagórska T., Bielsko-Biała 2006
- Sarzała D., *Patologiczne zachowania więźniów w kontekście izolacji i resocjalizacji penitencjarnej*, Warszawa 2013
- Schmahl L., *Nieletni w Niemczech. Problem odpowiedzialności karnej*, [w:] *Aksjologia postępowania w sprawach nieletnich – obecny stan prawny i perspektywy zmian*, (red.) Kobes P., Legnica 2014
- Schöch H., *Jugendstrafe*, [w:] *Jugendstrafrecht*, (red.) Meier B.-D., Rössner D., Schöch H., Monachium 2007
- Schöch H., *Weisungen – Inhalt und Grenzen*, [w:] *Jugendstrafrecht*, (red.) Meier B.-D., Rössner D., Schöch H., Monachium 2007
- Sienkiewicz Z., *Orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące odpowiedzialności karnej nieletnich*, NP 1985, nr 11–12

- Sienkiewicz Z., *System sądowych środków wobec nieletnich w prawie polskim*, Wrocław 1989
- Sienkiewicz Z., *Uwagi o odpowiedzialności karnej nieletnich na tle projektu kodeksu karnego*, PPK 1992, nr 7
- Smyczyński T., *Pojęcie dziecka i jego podmiotowość*, [w:] *Konwencja o prawach Dziecka. Analiza i wykładnia*, (red.) Smyczyński T., Poznań 1999
- Stańdo-Kawecka B., *Odpowiedzialność nieletnich na tle nowej kodyfikacji karnej*, Prok. i Pr. 1998, nr 7–8
- Stańdo-Kawecka B., *Prawo karne nieletnich od opieki do odpowiedzialności*, Warszawa 2007
- Stefańska B.J., *Skutki zatarcia skazania*, Prok. i Pr. 2007, nr 10
- Stefańska B.J., *Zatarcie skazania z mocy prawa*, Prok. i Pr. 2008, nr 2
- Stefańska B.J., *Zatarcie skazania*, Warszawa 2014
- Stefański R.A., *Pojęcie „mienie w wielkich rozmiarach” w kodeksie karnym*, Prok. i Pr. 1999, nr 5
- Stępień K., *Zgwałcenie wspólnie z inną osobą (art. 197 § 3 k.k.) – współsprawstwo konieczne*, Prok. i Pr. 1999, nr 10
- Stępiak P., *Systemowa pozorność resocjalizacji penitencjarnej w świetle badań empirycznych. Propozycje zmian*, Arch. Krym. 2010, T. XXXIV
- Stojanowska W., *Dobro dziecka w Konwencji o Prawach Dziecka i prawie polskim*, Jur. 1993, nr 3
- Strzembosz A., *System sądowych środków ochrony dzieci i młodzieży przed niedostosowaniem społecznym*, Lublin 1985
- Sygit B., *Ocena prawna czynów sprowadzających pożar*, Prok. i Pr. 2010, nr 1–2
- Szarek T., *Programy readaptacji w Areszcie Śledczym w Krakowie Podgórzu*, CPKiNP 2007, z. I
- Szaszkiewicz M., *Samoagresja wśród więźniów*, [w:] *Problemy współczesnej patologii społecznej*, (red.) Urban B., Kraków 1998
- Szczygieł G.B., Laskowska K., Guzik-Makaruk E.M., *Wiek odpowiedzialności prawnokarnej w ujęciu porównawczym (na przykładzie ustawodawstwa Polski, Rosji, Ukrainy, Niemiec, Szwajcarii i Austrii)*, [w:] *Czas i jego znaczenie w prawie karnym*, (red.) Warylewski J., Gdańsk 2010
- Szczygieł G.B., *Przygotowanie skazanych do opuszczenia zakładu karnego (na przykładzie białostockiego modelu kurateli penitencjarnej)*, PWP 2001, nr 31
- Szczygieł G.B., *System programowego oddziaływania wykonywania kary pozbawienia wolności*, [w:] *Nauki penalne wobec problemów współczesnej przestępczości. Księga jubileuszowa z okazji 70. rocznicy urodzin Profesora Andrzeja Gaberle*, (red.) Krajewski K., Warszawa 2007
- Szczygieł G., *Readaptacja skazanych – założenia i warunki realizacji*, CPKiNP 2007, z. I

- Szczygieł G., *Zasady procesowe w postępowaniu o warunkowe przedterminowe zwolnienie*, Pal. 1987, nr 12
- Sztuka M., *O trzech poziomach krytyki instytucji więzienia*, [w:] *Profilaktyka i resocjalizacja młodzieży*, (red.) Kozaczuk F., Urban B., Rzeszów 2004
- Szumski J., *O karaniu nieletnich – polemicznie*, Pal. 1995, nr 7–8
- Szumski J., *Postępowanie w sprawie nieletnich*, Gdańsk 1998
- Szwedek E., *Przestępstwo sprowadzenia pożaru (art. 138 k.k.)*, NP 1975, nr 9
- Szymanowska A., *Więzienie i co dalej*, Warszawa 2003
- Szymanowska A., *Więźniowie młodociani poddani systemowi programowanego oddziaływania na podstawie badań psychologiczno-kryminologicznych*, Arch. Krym., 2001–2002, T. XXVI
- Szymanowski T., Migdał J., *Prawo karne wykonawcze i polityka penitencjarna*, Warszawa 2014
- Szymanowski T., *Polityka karna i penitencjarna w Polsce w okresie przemian prawa karnego*, Warszawa 2005
- Szymanowski T., *Powrotność do przestępstwa po wykonaniu kary pozbawienia wolności*, Warszawa 1976
- Szymańczak M., *Od prawa do życia do prawa do stanowienia (o ewolucji praw przyznanych dziecku)*, [w:] *Dziecko i jego prawa*, (red.) E. Czyż, Warszawa 1992
- Śliwowski J., *Kara pozbawienia wolności we współczesnym świecie*, Warszawa 1981
- Śliwowski J., *Prawo karne*, Warszawa 1979
- Śpiewak J., *Rola kuratora sądowego w wykonywaniu kary pozbawienia wolności w nowym kodeksie karnym wykonawczym*, PWP 1998, nr 18
- Śpiewak J., *Warunkowe zwolnienie w Kodeksie karnym i Kodeksie karnym wykonawczym*, PWP 1998, nr 20–21
- Świda W., *Prawo karne*, Warszawa 1978
- Świda W., *Prawo karne*, Warszawa 1979
- Świda Z., *Charakter i stosowanie instytucji warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbywania reszty kary pozbawienia wolności*, [w:] *Nauki penalne wobec problemów współczesnej przestępczości. Księga jubileuszowa z okazji 70. rocznicy urodzin Profesora Andrzeja Gaberle*, (red.) Krajewski K., Warszawa 2007
- Tyc J. (red.), *Zarys monograficzny Zakładu Poprawczego w Jerzmanicach-Zdroju 1959–2009*, nieopublikowana praca przygotowana na Jubileusz 50-lecia Zakładu
- Tyc J. (red.), *Model pracy i koncepcja rozwoju Zakładu Poprawczego w Jerzmanicach-Zdroju na lata 2013–2016*, Legnica 2013 (dokument nieopublikowany)
- Tyszkiewicz L., Januszewska E., Lubelski M.J., Stepniak P., *Skuteczność środków penalnych stosowanych wobec młodzieży*, Warszawa 1992
- Urbanek A., *Zakład karny jako miejsce wykonywania celów kary*, [w:] *Kara pozbawiania wolności a readaptacja społeczna skazanych*, (red.) Szerląg A., Wrocław 2011

- Utrat-Milecki J., *Doktrynalne i normatywne źródła kryzysu więziennictwa*, [w:] *Reformy prawa karnego*, (red.) Utrat-Milecki J., Warszawa 2013
- Valkova H., *Neues tschechisches Jugendstrafrecht tritt am 1. Januar 2004 in Kraft*, [w:] <http://www.quovadis.uni-bremen.de/pdf/WS2/WS2ValkovaOF.pdf> (data dostępu: 31.01.2015 r.)
- Waluk J., *Prawa nieletnich*, Jur. 1996, nr 3
- Warylewski J., *O wybranych funkcjach i celach kary pozbawienia wolności*, [w:] *Wykonywanie kary pozbawienia wolności w Polsce – w poszukiwaniu skuteczności*, (red.) Machel H., Gdańsk 2006
- Warylewski J. (red.), *System prawa karnego. Przepisy przeciwko dobrom intelektualnym. Tom 10*, Warszawa 2012
- Wąsik J., *Warunkowe przedterminowe zwolnienie z reszty kary pozbawienia wolności w uchwalonym nowym kodeksie karnym z 1997 r.*, NKPK 1997, T. I
- Węgliński A., *Mikrosystemy wychowawcze w resocjalizacji nieletnich. Analiza pedagogiczna*, Lublin 2004
- Wiciński G., *Podstawy stosowania warunkowego zwolnienia z odbycia reszty kary*, PWP 1999, nr 24–25
- Wieczorek L., *Przestępczość i demoralizacja nieletnich w Polsce w okresie transformacji ustrojowej*, Katowice 2006
- Wieczorek L., *Polityka sądów wobec nieletnich w Polsce w okresie transformacji ustrojowej*, Katowice 2007
- Wieczorek L., *Przestępczość i demoralizacja nieletnich oraz polityka sądów wobec nich w Polsce w okresie transformacji ustrojowej. Raport zbadań*, [w:] *Zagadnienia współczesnej polityki kryminalnej*, (red.) Dukiet-Nagórska T., Bielsko-Biała 2006
- Wierzbicki P., *Indywidualizacja penitencjarna w Polsce*, Warszawa 1976
- Wierzbicki P., *Zatarcie skazania a resocjalizacja przestępcy*, NP 1966, nr 10
- Wiśniewski L., *Geneza Konwencji o prawach dziecka i stosunek jej norm do innych aktów prawa międzynarodowego*, [w:] *Konwencja o Prawach Dziecka. Analiza i wykładnia*, (red.) Smyczyński T., Poznań 1999
- Wojewoda M., *Pomoc duchownych w przelamywaniu więziennego stresu*, [w:] *Kara pozbawienia wolności a readaptacja społeczna skazanych*, (red.) Szerlag A., Wrocław 2011
- Wolter W., *Nauka o przestępstwie*, Warszawa 1973
- Woźniakowska-Fajst D., *Nieletnie. Niebezpieczne, niegrzeczne, niegroźne?*, Warszawa 2010
- Woźniakowska-Fajst D., *Przestępczość nieletnich dziewcząt – analiza kasusów*, [w:] *Zagadnienia współczesnej polityki kryminalnej*, (red.) Dukiet-Nagórska T., Bielsko-Biała 2006
- Woźniakowska-Fajst D., *Przestępczość nieletnich dziewcząt we współczesnej Polsce*, Arch. Krym. 2005–2006, T. XXVIII

- Wójcik D., *Probacja, rozwiązania prawne w niektórych krajach europejskich*, Arch. Krym, 1999–2000, tom XXV
- Wróbel W., Zoll A., *Polskie prawo karne. Część ogólna*, Kraków 2010
- Zagórski J., *Praca skazanych podczas wykonywania kar pozbawienia i ograniczenia wolności oraz w zamian na nieściągalną grzywnę (w świetle ustaleń Biura Rzecznika Praw Obywatelskich)*, PWP 2000, nr 27
- Zoll A. (red.) *Kodeks karny. Część ogólna. Tom I*, G. Bogdan, Z. Cwiakalski, P. Kardas, J. Majewski, J. Raglewski, M. Szewczyk, W. Wróbel, A. Zoll, Zakamycze 2004
- Zoll A. (red.), Barczak-Oplustil A., Bielski M., Bogdan G., Cwiakalski Z., Kardas P., Raglewski J., Szewczyk M., Wróbel W., Zoll A., *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz. Tom II*, Warszawa 2008

#### Wykaz przytoczonych w pracy uchwał i orzeczeń Sądu Najwyższego oraz sądów apelacyjnych

- Wyrok SN z 27.III.1970 r., (III KR 25/70), OSNKW 1970, nr 10, poz. 121
- Wyrok SN z 26.IV.1971 r., (II KR 31/71), Lex nr 21396
- Wyrok SN z 9.VIII.1971 r., (I KR 125/71), OSNPG 1971, nr 111, poz. 96
- Wyrok SN z 20.VI.1972 r., (VKRN 209/72), OSNKW 1972, nr 10, poz. 158
- Wyrok SN z 8.V.1972 r., (III KR 45/72), OSNKW 1972, nr 10, poz. 156
- Wyrok SN z 29.VIII.1979 r., (VKRN 1/79), OSNPG 1980, nr 4, poz. 51
- Wyrok SN z 25.IV.1980 r., (IV KR 87/80), OSP 1980, nr 12, poz. 234
- Wyrok SN z 8.IX.1981 r., (IV KR 193/81), OSNKW 1981, nr 11, poz. 64
- Wyrok SN z 21.XII.1981 r., (I KR 287/81), OSNPG 1982, nr 7, poz. 90
- Uchwała SN z 21.XI.1984 r. (III CZP 47/84), OSNKW 1995, poz. 64
- Uchwała SN z 24. IV.1985 r., (VI KZP 1/85), ONSKW 1985, nr 7–8
- Wyrok SN z 16.IV.1987 r., (IV KR 109/87), OSNPG 1988, nr 4, poz. 41
- Wyrok SN z 22.IV.1989 r., (V KRO 99/89), OSNKW 1989, nr 12, poz. 48
- Wyrok SN z 14.III.1995 r., (III KRN 222/94), Prok.i Pr.-wkl. 1995, nr 9, poz. 7
- Wyrok SA z 27 IV 1999, (II AKa 12/99), OSP 2000, nr 9, poz. 27
- Wyrok SA z 16.II.2000 r., (II AKa 5/00), KZS 2000, nr 3, poz. 31
- Wyrok SN z 29.III.2001 r., (II KKN 316/98), LEX nr 51374
- Wyrok SA z 10.II.2003 r., (II AKa 44/03), Prok.i Pr.-wkl. 2004, nr 3, poz. 28
- Wyrok SA z 19.II.2003 r., (II AKa 15/03), Prok.i Pr.-wkl. 2003, nr 10, poz. 14
- Wyrok SN z 03.XI.2004 r., (V KK 1/03), LEX nr 141319
- Wyrok SA z 19.VI.2008 r., (II AKa 147/08), LEX nr 526730
- Wyrok SA z 04.XII.2008 r., (II AKa 202/08), Prok i Pr. – wkl. 2009, nr 55, poz. 34
- Wyrok SA z 8.XII.2009 r., (II AKa 216/09), KZS 2010, nr 4, poz. 26
- Wyrok SA z 10.III.2010 r., (II AKa 46/10), KZS 2010, nr 7–8, poz. 63
- Wyrok SA z 14.IV.2014 r., (II AKa 112/14), LEX 1477030

### Wykaz stron internetowych wykorzystanych w pracy

- <http://bip.kprm.gov.pl/kpr/bip-rady-ministrow/projekty-ustaw-przeslan/296,Projekty-ustaw-przeslane-do-Sejmu-RP.html> (data dostępu 03.04.2014 r.)
- <http://sw.gov.pl/Data/Files/001c169lidz/rok-2014.pdf> (data dostępu 27.04.2015 r.)
- <http://www.admin.ch/opc/de/federal-gazette/2003/4445.pdf> (data dostępu: 31.01.2015 r.)
- <http://www.jusline.at/index.php?cpid=ba688068a8c8a95352ed951ddb88783e&la-wid=46&paid=1>, (data dostępu: 31.01.2015 r.)
- [http://www.jusline.at/Strafgesetzbuch\\_\(StGB\).html](http://www.jusline.at/Strafgesetzbuch_(StGB).html), (data dostępu: 31.01.2015 r.)
- <http://www.nzz.ch/aktuell/startseite/frankreich-revidiert-sein-jugendstrafrecht-1.1352589> (data dostępu: 04.01.2015 r.)
- [http://www.parldok.brandenburg.de/parladoku/w5/drs/ab\\_6400/6437.pdf](http://www.parldok.brandenburg.de/parladoku/w5/drs/ab_6400/6437.pdf) (data dostępu: 28.01.2015 r.)
- <http://www.policja.gov.pl> (data dostępu: 10.06.2014 r.)
- <http://www.reso.pl>
- <http://www.stern.de/politik/ausland/jugendstrafrecht-frankreich-setzt-auf-die-hartetour-607630.html> (data dostępu: 04.01.2015 r.)
- <http://www.sueddeutsche.de/panorama/jugendkriminalitaet-in-frankreich-prinzip-abschreckung-1.537481> (data dostępu: 04.01.2015 r.)
- <http://www.sueddeutsche.de/panorama/jugendkriminalitaet-in-frankreich-prinzip-abschreckung-1.537481> (data dostępu: 04.01.2015 r.)
- <http://www.tagesspiegel.de/politik/jugendstrafen-in-europa-zwischen-heim-und-mafia/1139708.html> (data dostępu: 04.01.2015 r.)
- <https://www.vile-netzwerk.de/frankreich/articles/jugendkriminalitaet-in-frankreich.html> (data dostępu: 04.01.2015 r.)
- <https://www.vile-netzwerk.de/frankreich/articles/jugendkriminalitaet-in-frankreich.html> (data dostępu: 04.01.2015 r.)

### Wykaz dokumentów

- Jugendrecht*, München 1999
- Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa 2013
- Rocznik Statystyczny 2013 r.
- Rechtspflege. Strafvollzug- Demographische und kriminologische Merkmale der Strafgefangenen zum Stichtag 31.3, Statistisches Bundesamt, Wiesbaden 2014
- Roczna Informacja Statystyczna za Rok 2014*, Ministerstwo Sprawiedliwości. Centralny Zarząd Służby Więziennej